

Ogsaa jeg kan tiltræde det, som det ærede Medlem Hr. Martin Hansen udtalte Ønske om, nemlig at Adgangen til Tillægslaan kunde udvides noget. Som det nu er, kan kun de, der har faaet Laan efter Lovene indtil 1914, faa Tillægslaan, og Tillægslaanet kan kun stige til 9.000 Kr. Adskillige af dem, der, navnlig i Krigens første Aar, fik Laan efter Loven af 1917, er langt vanskeligere stillede end de andre, fordi de i nogen Grad følte baade de stigende Jordpriser og de stigende Byggepriser, og de Lodder, der er oprettede, er i mange Tilfælde alt for smaa. Jeg vil derfor sammen med den ærede Ordfører for Venstre henstille til den højtærede Minister, at ogsaa de, der har faaet Laan efter Loven af 1917, kan komme ind under Bestemmelsen om Tillægslaan, og at Tillægslaanet i hvert Fald kommer op paa et langt større Beløb — jeg skal dog ikke nævne noget Tal her, det kan vi forhandle os til Rette om i Udvalget — end de 9.000 Kr.

Der er endnu et Forhold, som jeg vil henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa. Den Gang Lovforslaget blev fremsat i 1917, var samtlige Amtskommissioner fra hele Landet samlede til et Møde i Vejle, og dér henstillede de til Landbrugsministeren, der var til Stede, om der ikke til Lovforslagets § 16 kunde blive føjet en Bestemmelse, der tillod, at en Statshusmand, der havde faaet Laan, kunde sælge sin Ejendom og atter købe et Statshus, som der var givet Laan i. Det havde nemlig i adskillige Tilfælde vist sig, at Loven paa dette Punkt havde virket uheldigt. Det lykkedes at faa en Tilføjeelse til § 16, hvori det hedder: „Ingen kan faa Laan af Statskassen i Henhold til nærværende Lov i mere end een Ejendom; dog kan en een Gang anerkendt Laantager paa ny overtage Statslaanet i et allerede oprettet Husmandsbrug, forsaavidt vedkommende fremdeles er kvalificeret efter nærværende Lov“. Vi mente med denne Bestemmelse at have klarat alle Vanskeligheder, men det viste sig ret hurtigt, at det ikke holdt Stik, idet de ministerielle Embedsmænd fortolkede den paa en noget anden Maade, nemlig saaledes, at hvis man havde solgt sin Ejendom, skulde der gaa lige saa lang Tid, som der, naar man havde faaet Fattighjælp, skulde gaa, før man kunde faa Æresoprejsning, nemlig 5 Aar; først saa kunde man atter overtage et Statshusmandsbrug. Jeg vil henstille til den højtærede Minister, om han ikke kunde udvirke, at denne Embeds-

mandsfortolkning af Loven i hvert Tilfælde faldt bort, fordi den virker højst generende, jeg vil ikke sige i mange, men i adskillige Tilfælde. Det er en Bestemmelse, som ikke har praktisk Betydning, og derfor synes jeg, den passende kunde falde bort.

Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg dog til Slutning vil tillade mig at udtale min Beklagelse over, at der, naar den højtærede Minister endelig efter saa lang Tids Forløb fremsætter dette Lovforslag, da ikke kommer mere ud af det, end der kommer i Øjeblikket. Dersom vi ser paa, hvorledes andre Lande i Øjeblikket tager paa Jordlovgivningen, viser det sig, at det er langt vidererækkende Foranstaltninger, der dér foretages, og langt skarpere Krav, der dér kommer frem fra alle Sider, ogsaa den politiske Side, som Ministeren tilhører. Jeg skal ikke nævne Jordlovgivningen i Tyskland, hvor man er gaaet meget vidt, eller i Polen, men blot pege paa, hvad der er sket i Norge. Dér blev der nedsat en Husmandskommission, der for nylig har afgivet en Betænkning, og i denne henvises der fra alle Sider til, at overfor den Jord, som skal stilles til Raadighed for Smaabrugene, maa man kræve Ekspropriationsret; hvis man ikke gør det, vil det være ensbetydende med, at Jorden, naar Staten optræder som den store Jordspekulant, vil stige i Pris, og det vil da ikke blive Besidderne, men de forrige Ejere, der vil faa Fordelene. Der foreligger jo overfor dette høje Ting adskillige Resolutioner, der netop taler i samme Retning, saaledes en Resolution fra De samvirkende jydsk Husmandsforeninger, hvor man netop henstiller til Lovgivningsmagten at stille Jord til Raadighed; men i Slutningen af denne Resolution peges der paa, at der maa træffes Bestemmelser, der kan hindre, at en usund Prisstigning finder Sted.

Den væsentligste Anke, vi har overfor dette Lovforslag, er, at det bygger paa den private Ejendomsret til Jord, paa, at de, der i Øjeblikket har Jorden, frit skal have Lov til at spekulere med den. Naar den højtærede Minister skal ud med de mange Millioner, vil han være med til at jobbe Priserne op. Der foreslaas ikke her noget, der kan forhindre det. Og dog er der i saa Henseende stillet Krav Gang paa Gang baade fra de jydsk Husmænd og fra anden Side. Jeg skal saaledes nævne, at forrige Lørdag blev der paa en Udstykningsforeningsgeneralforsamling i Randers vedtaget en Resolution, der